

ДО 95 – РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МАРИНИЧА ОЛЕКСАНДРА МЕФОДІЙОВИЧА

У вересні 2015 року виповнюється 95 років від дня народження відомого геоморфолога, фізико-географа і дослідника природи України, члена-кореспондента НАН України, доктора географічних наук, професора Олександра Мефодійовича Маринича. Народився Олександр Мефодійович 04 вересня 1920 на Кіровоградщині в с. Суботці Знам'янського району. Після закінчення середньої школи в 1937 році вступив до Київського університету. На початку Великої вітчизняної війни Олександр Маринич – студент геолого-географічного факультету Київського університету – брав участь у обороні Києва, був поранений. У 1942 році закінчив Казанський університет. З 1943 до 1945 рр. – командир танкового батальйону. Після війни Маринич О.М. повернувся до Київського університету, де під керівництвом В.Г. Бондарчука розпочав наукову і педагогічну роботу. За чверть століття він пройшов шлях від асистента до доктора географічних наук, професора. В 1948 р. захистив кандидатську дисертацію з геоморфології Подільського Придністров'я. Разом з проф. П.К. Заморієм у 1949 р. створив кафедру геоморфології в Київському університеті. У 1956-1971 рр. Олександр Мефодійович був завідувачем кафедри фізичної географії, деканом географічного факультету, проректором з навчальної роботи Київського університету. В 1961 р. захистив у Московському університеті докторську дисертацію "Геоморфологія південного Полісся".

В 1969 р. його було обрано членом-кореспондентом АН України. Академіком Олександр Мефодійович не зміг стати через посаду міністра освіти УРСР, оскільки дійсні члени АН не могли займати посади в міністерстві, а в ті часи відмовитися від подібної пропозиції було неможливо. Та ставши міністром, Олександр Маринич віднісся до цієї справи з тією самою відповідальністю, як і до всього іншого. За часів його керівництва (1971-1979 рр.) Міністерство багато уваги приділяло практичному одержанню загальної освіти всією молоддю, підвищенню кваліфікації вчителів і керівних педагогічних кадрів, підготовці нових шкільних підручників і навчальних посібників, методиці викладання шкільних дисциплін, трудовому вихованню учнів.

Олександр Мефодійович Маринич очолював делегації України і виступав на сесіях ЮНЕСКО в Парижі і Тбілісі, а також на міжнародних конференціях з освіти в США та Японії. Вивчав досвід освітянської справи в зарубіжних країнах (Франції, США, Японії, Індії, Кубі та ін..). Опублікував ряд праць в педагогічних виданнях про стан освіти в Україні. З 1979 по 1989 рр. – керівник відділення географії Інституту геофізики ім. С.І. Субботіна АН УРСР, з 1989 – радник дирекції Інституту географії НАН України і професор кафедри фізичної географії і охорони природи Київського

університету імені Тараса Шевченка. Є одним із засновників Інституту географії НАН України, який було створено в 1991 р. О.М.Маринич – відомий в Україні та за рубежом багатограними науковими інтересами і своїми дослідницько-географічними здобутками: він автор і співавтор більш 300 наукових праць, 20 з яких є монографіями, багатьох підручників та навчальних посібників. Йому належить провідна ініціатива і роль у створенні унікального видання – тритомної Географічної енциклопедії України.

Найбільше відомі наукові праці О.М. Маринича з геоморфології і фізичної географії Полісся, ландшафтознавства, фізико-географічного районування України, історії географічної науки. Так ще в 50-х роках Олександр Мефодійович організував Поліську комплексну географічну експедицію Київського університету і керував нею. На основі матеріалів даної експедиції він по-новому обґрунтував походження Полісся і формування його рельєфу. Результати досліджень були опубліковані у монографіях (1,2).

Під науковим керівництвом вченого складені перші карти ландшафту ряду областей і всієї України. В Інституті географії він очолює дослідження, спрямовані на опрацювання конструктивно-географічних основ раціонального природокористування, розв'язання регіональних еколого-ландшафтознавчих проблем. Багато часу О.М. Маринич приділяє редагуванню наукових збірників, монографій. Його статті вміщені в багатьох українських та зарубіжних енциклопедичних виданнях.

Під його науковим керівництвом захищено 5 докторських та 24 кандидатські дисертації. Серед учнів Олександра Маринича – доктори географічних наук М.С. Бевз, П.Г. Шищенко (чл.-кор. АПН України), В.М. Пашенко, М.Д. Гродзинський, Фам Хоанг Хай. Заслуги Олександра Мефодійовича Маринича відзначені державними нагородами – орденом Вітчизняної війни II ступеня, двома орденами Трудового Червоного Прапора, багатьма медалями. В 1991 р. йому присвоєно почесне звання Заслуженого діяча науки і техніки України, у 1993 році він став лауреатом державної премії України у галузі науки і техніки, у 1994 р. його обрано почесним професором Сімферопольського державного (тепер Таврійського національного) університету.

Помер Олександр Мефодійович 23 серпня 2008 року в м. Києві.

Осн. праці: 1. Українське Полісся: Фізико-геогр. Нарис. – К.: рад. Шк., 1962. – 163 с. іл.. – Бібліогр.: с.158-162 (133 назв.). 2. Геоморфология южного Полесья. – Киев: Изд-во Киев. Ун-та, 1963. – 252 с. Ил.+табл. – Библиогр.: с. 234-251. 3. Физико-географическое районирование Украинской ССР / В.П. Попов, А.М. Маринич, А.И. Ланько. – Киев: Изд-во Киев. Ун-та, 1968. – 683 с.:ил. – Библиогр.: с.670-680. 4. Географія // Українська Радянська енциклопедія. – 2-е вид. – К., 1978. – с. 525-527. 5. Маринич О. М. "Основні напрями, результати і перспективи ландшафтознавчих досліджень" // Український географічний журнал. – 2001. – № 3. – С. 28–38. 6. Маринич Олександр Мефодійович, Шищенко Петро Григорович Фізична географія України. – К.: Знання, 2003. – 480.

З повагою: Колектив географічного факультету